

Ömürbek Dölöyev

(1947)

Ömürbek Dölöyev 1947 yılının 15 Eylül'ünde Narın şehrinin Ak Talaa kasabesindeki Koñorçok köyünde dünyaya gelmiştir. SSSR Yazarlar Birliği'nin üyesidir. Kırgız Devlet Üniversitesi, Gazetecilik Fakültesi'ni bitirmiştir. "Sezim Tamçısı", "Ümüt Otu", "Men Mekendin Çırpığı", "Altın Top" gibi şiir ve poema antolojilerinin

sahibidir. Ak Talaa kasabasında, "Ayıl Turmuşu" adlı yerel gazetede redaktör yardımcılığı yapmaktadır.

Ak Talaa kasabasının Bayetov köyünde yaşamaktadır.

Kırgız Cumhuriyeti Toktogul Poezyasının Festivalinin laureatıdır.

Şiirler

CALGIZ COOP

/Azamat Altay, Kuday bergen Kocomberdi uuluna/

Kan küyüp cerde, köktö çıçaladay,
Ört kaptap, acal candı kuusa kanday?
Al Barbı, arga barbı, erkiñden tış,
Baykoosuz karmap ketse kısa karmay.
Künöölü beleñ, boorum tak oşondo?

Korduktu it körbögön körüp dalay,
Tirүүлük kımbat, töntip, daabay.
Kıdırıp üç ölkönü kıyındıktan,
Kırgızdı anda özüñden bölüp salbay.
Künöölü beleñ, boorum tak uşonda?

Kırgızdın cerin, elin ala cürdün,
Künündön tilin, dilin kara күндүн.
Çalkıdın östöp alıp Isık-Köldöy,
Vaktısın cogotpoduñ bala күндүн.
Künöölü beleñ, mında asıl boorum?

Ceme ugup camandan da, cakşıdan da,
Sen küyüp, ümütüñ da kakşıganda.
Cerdeşterdin cetesiz kemçiligin,
Tike ayttıñ Germaniya, AKŞnan da.
Künöölü beleñ, mında asıl adam?

Tutkunu frantsuzdun, nemisterdin,
Künkoru Koşmo Ştattın-berip erkin,
Bolupturup AKŞdan da miñ bir ese.
Kırgızga күнkor boluu eldik kesir.
Künöölü beleñ, mında aykel adam?

Kele albay tuulgan cerge ak kuusunday,
Tübölük elge peyli ak, buzulbay.
Örttönüp kusalıkka küyüp бүтүү,
Ömürge kerek bele tak uşunday?!
Ömürge beleñ, mında zalkar adam?

Ene öttü beşik ırın ırday albay,
Ata öttü ak kalpagın ırgay albay.
Künöölü: soguş, senbi, koom bele,
Armanbız bilip turup ılgay albay.
Soguşka batgan üçün күнөөñ bardı?

YALNIZ CEVAP

-Azamat Altay, Kudaybergen Kocomberdiöglu'na-

Yerde kan kokusu, gökte her tarafı
Alev kaplayıp ecel canı kovalasa nasıl?
Hâl var mı, çare var mı, erkinden dışarı,
Hissettirmeden yakalasa sıkıca karmayıp?
Suçlu muydun kardeşim işte o zaman?

İtin görmediği birçok horlanmayı gördün,
Hayat mücadelesi değerli, avarece, ölüp ,
Gezerek üç ülkeyi zorluktan,
Kırgız'ı o zaman kendinden ayırmadan.
Suçlu muydun kardeşim işte bunda?

Kırgız'ın yerini, halkını korudun,
Güneş gibi dilini, kültürünü, kara günden.
Çalkalandın düşünerek Isık Göl gibi,
Bahtını kaybetmedin bala, günün.
Suçlu muydun bunda asıl kardeşim?

Kem söz duydun kötüden de iyiden de;
Sen yanıp, ümidin de tükendiğinde.
Vatandaşlarının eksikliklerini,
Doğrudan söyledin Almanya'da, Amerika'da.
Suçlu muydun bunda asıl insan?

Esiri Fransız'ın, Almanların,
Esiri Amerika'nın verip bağımsızlığını,
Amerika'dan güçlü olarak,
Kırgız'a esir olmak büyük felakettir.
Suçlu muydun bunda büyük insan?

Gelemeden doğduğun yerlere ak kuşlar gibi,
Kutsal halka karakteri sağlam, bozulmadan.
Tutuşarak hasretinle yanıp bitti,
Hayat için gerekli miydi bu durum?!
Suçlu muydun bunda sen büyük adam?

Anne geldi geçti ninnisini söyleyemeden,
Baba geldi geçti kalpağını giyemeden.
Suçlu; savaş mı, sen mi, toplum muydu?
Arzuyuz bilip fakat yerine getirilmeyen.
Savaştığın için suçun var mı?

Azamat kргыз degen tb altaylık,
Asmanı aık cıldız, kn, ay kalkıp.
Altaylık kргыз eldin uyutkusu,
AKda al-sancıra, miñ ay aytıp.
Kırgızdı dañktoouga kn bardı?

zd cat sanap kelse nbs cerge,
Ne bolot crse kp cıl rdk ld.
Sagıñ cetimi cıl boto bolup,
Bozdoodo cz atası krbs cerde.
Oo bootum, opsuz caza kaysı knñ?

Armanıñ Ala-Toodoy turaar, sezem,
Emgegiñ elge imarat kuraar neen.
Kırgızga, trkiy elge sendey kızmat
Casagan, ba katkandan ıgaar beken?
Boorum, knñ senin uul bele?

Iy menen Isık-Kln kzge casap,
Irgağın crgnn zge atap.
Cln kuykalangan kusalıka,
Azaptuu adam... "Tutkun" szg takap.
Kns eñsegendin bolu bele?

Cañırat cañısı da, kılım toktop,
Knl knszdz sottop-sottop.
Kudaa aldı knl emes Kundaybergen
Calgız coop: -Cok-cok, cok-cok! Cok-cok, cok-cok!
Knl calgız soğuş, e kim emes!

TRK ATANIN BALDARIBIZ

Toop kılıp toonun suusu, taına,
Asmanına, otko sırım caıra.
"Tirlkt lm barın ak sez" dep,
Kınsız kılı karmap dman baına.
Trk atabız, adıldıktı kaltırğan,
Nurday urdak, kndy biyik atna.

Kaça koom st cana toktodu,
Ulam door tukumdardı kozgodu.
aılsa da Trk atanın muunu,
Asmandağı cıldızdarga okodu.
Bul dynn turat krktp cılıtıp,
Kn ıgıtın tabı uluu ottoru.

Babam menin tpkrdg kn gana,
Canıp turat turmuuna tr sala.
Trk tukumu adamzattın egeesi,
Tpk tegiñ kara cana sy, baala.
Kılımdardın zgnn calğanıp
mr barda caay beret Trk ata.

Atabızdı "Kn" desek, -biz nurubuz.
Atabızdı "Too" desek, -biz, suusubuz.
Baldarımız bababızdın sıymıktuu,
Este, al okop nanımız da, tuzubuz.
Celbiregen ar kay cerden carkırap,
Cer arında Trk atanın tuusubuz.

Azametli Kırğız'ın kk Altay'lı,
Gkyz aık, yıldız, gnei, ayı stnde.
Altaylı Kırğız halkın ycesı,
Amerika'da ecereyi bin ay syleyip
Kırğız'ı vende su var mı?

Kendini yabancı sayıp gelse yabancı ele,
Ne olur rdek yaasa uzun yıllar lde.
zlem yetmi yıl boyu artarak,
Ağlatmakta uzak yerlerde.
Ah kardeim, bu byk ceza hangi suun iin?

Arzun Ala Too gibi, biliyorum,
Emeğın halka bina yapmakta nice.
Kırğız'a, Trk halklarına senin gibi hizmet,
Eden, ba koyan ıkar mı acaba?
Kardeim senin suun bu muydu?

Gz yaınla Isık Gl' gzne yerletirdin,
Yreğinin arzusunu baka tuttun.
Gzde tten hasretliğe
Azaplı adam "esir" kelimesini .
Suu zlemek miydi?

Yankılanır yenisi de, yzyıl durdurup,
Suhuyu susuzu yargılayarak.
Allah'ım sulu değıl Kundaybergen,
Yalnız cevap: Hayır, hayır! Hayır, hayır!
Sulu sadece sava, hi kimse değıl!

TRK ATANIN OCUKLARIYIZ

Tavağ edip dağın suyuna, taına;
Gkyzne, atee sırrını gizler.
"Hayatta lm olduėu doėru sz" deyip,
Kınsız kılı tutarak dman baına.
Trk atamız adaleti bıraktı,
Nurlu nesil, gne gibi byk yce adına.

Ka millet ıktı ve battı,
Devirler halkları salladı.
Dağılsa da Trk atanın nesli,
Gkyzndeki yıldızlara benzedi.
Bu dnyayı ihtiyaıyla ısıtır,
Doėunun kızgın ulu atei.

Benim ilk atam sadece Gne,
Parlar durur hayatına renk vererek.
Trk soyu insanlığın merkezi,
Soyunu bil, sev ve koru.
Yzyılların akııyla gelerek,
Dnya dndke yaar Trk soyu.

Atamız Gne ise biz nuruyuz,
Atamız dağ ise biz suuyuz,
ocuklarımız, atalarımız gururlu
Aklından ıkarma, onlar gibi ekmeğimiz, tuzumuz.
Dalgalanan her yerde parlayarak,
Yer yznde Trk atanın tuğuyuz.

BİR İRMİN CAZILA ELEK, MEN BELGİSİZ

Okurman, közündö cüz-azap, bilem,
Baştagam özüñö ırdan casap kilem.
Büt köndö cazıp cakşı calgız ırdı,
Oşondo bir ömürdü çaşap bütöm.

Kabılsam ottuu oygo içim kenip,
Kıynalsam, candı eze içirkenip.
Ce arı, beri ketpey orto coldon
Tulparday butu kalgan küçürkөнүp.

Saparım-tergen gülüm oydon, kırdan,
Törölgön cana bolgon oylop kurman.
Baası ömür ırlarımın uşundayça,
Bakıtım-sensiñ maga, oy, okurman!

Sen maga birge cürüp bilinbeysiñ,
Deñizdey tübüñ tereñ, irimdeysiñ.
Körüntpöy uçı-kıyrıñ köktöy çalkıp,
Cıldızday şoolalanıp cülüñdöyöñ.

Biyiksiñ, biyiktigiñ teñ kelgisiz,
Talanta başka cetip çen bergisiz.
Bir ömür! Okurmanım, saga karız,
Bir ırmin cazıla elek men belgisiz.

SEN BÜGÜNKÜ PERİSİN

Kün nuruna toñu erip nazdanıp,
Coldor catat keçke küñdö cazdanıp.
A, sen calın, karagandı cılıtıp,
Yanvarda acarıñan caz canıp.

Sezim otu, sen da coldoy bir ömür,
Sezip, kütsö baktısıñ biröönün.
Caştığıñ küñ, caadıragan ar ubak,
Kış mezgili sende cogun bilemin.

Sen turgan cer-cayındağı Isık-Köl,
Sergüü, kooz, düñnödögü kızık cer.
Sen baratsañ baratkansıyt kürgüşöp,
Dayra bolup kaptap alıp ısıq cel.

Keremetüü "suluu ötkön dep ilgeri",
Comokto uksam, comok bala küñdörü.
Sen-bügüñkü taniyattın, ömürdün,
Birgeleşken caratuusu bir peri.

BEN BİR ŞİİRİM YAZILMAMIŞ, BİLİNMEYEN

Okuyucu, gözlerinde yüz azap var; bilirim;
Başladım sana şirden dokuduğum bir kilim.
Yazmayı bitirince bu güzel şiiri,
O zaman hayatımı yaşar; bitiririm.

Kapılsam ateşli bir düşünceye içim yanarak,
Zorluk çeksem, canım acıyarak.
Ne geri ne de beri gitmeden orta yoldan,
Yağız at gibi kalmış ortada ayağı kırık.

Dizelerim, derdiğim bir güldür dağdan, tepeden;
Bittiği, yetiştiği düşünceler kurban.
Hayat şiirimin değeri şu;
Bahtım sensin benim, ey okuyucu!

Sen benimle birlikte, görünmezsin,
Derya gibi derinsin, girdap gibisin.
Görünmez ucun bucağın gök gibi uzanarak,
Yıldız gibi yanar söner parıldarsın.

Yücesin, yüceliğinin dengi yok,
Hünerden başka dengi yok.
Bir hayat! Okuyucum, sana borcum,
Ben bir şiirim yazılmamış, bilinmeyen.

SEN BUGÜNKÜ PERİSİN

Güneş ışığıyla buzı eriyip nazlanıp,
Yollar uzanır geceye güneşe baş koyup.
Senin alevin bakanın içini ısıtıp,
Ocak ayında gül yüzünden yaz yanıp.

Aşk ateşi de sen de yol gibi bir ömürsün,
Hissedip gözlese kısmetini birinin.
Gençliğin güneş, geçen her vakit,
Kış mevsiminin sende olmadığını bilirim.

Senin yaşadığın yer, yazdaki Isık Köl,
Bereketli, ihtişamlı dünyadaki güzel yer.
Sen yürürken her yamı sararak,
Deniz olup kaplar gibi ılık yel.

Kerametli "güzel geçti deyip ileri",
Masalda duysam, masal çocukluk günleri.
Sen bu tabiatın, hayatın,
Birleştiği yaratılmış bir peri.